

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Fe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naravnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trispotna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenšabi nedeļje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 237.

V Ljubljani, v torek 15. oktobra 1889.

Letnik XVII.

Deželni zbor kranjski.

(Tretja seja dne 15. oktobra.)

Vlado zastopa dež. predsednik baron Winkler. — Deželni glavnik dr. Poklukar otvori sejo ob polu 11. uri, konstatuje sklepčnost dež. zbora in po prečitanem in potrjenem zapisniku II. seje naznaní odgovor na voščilo deželnega odbora presvetlemu vladarju povodom Njegovega imendne. Došlo je deželnemu zboru več prošenj, in sicer: Zastopniki borovniške in vrhniške občine in cestni odbor vrhniškega okraja prosijo, da bi se cesta od Vrhniko do borovniške postaje v zmyslu § 2. zakona proglasila za deželno cesto; Kozjek Ivan, oficijal deželnega knjigovodstva, prosi, da bi se mu odpustili vsi nasledki za disciplinarne prestopke naložene mu kazni (fin. ods.); podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaji prosi podpore (fin. ods.); županstvo na Bledu prosi, da bi se hiralniški troški za Dorotejo Gogala v znesku 399 gld. 17 kr. prevzeli na deželni zaklad (fin. ods.); županstvo Kostelj prosi, da bi se okrajna cesta iz Kočevja do Broda na Kupi uvrstila med deželne ceste (gosp. ods.); županstvo Kostelj prosi, da bi se kosteljska občina razdelila v dve samostojni občini: Fara in Banjaloka (gosp. ods.); županstvo v Rovtahn prosi podpore za zgradbo nove okrajne ceste Logatec-Rovte (fin. ods.); Kokalj Matilda, učiteljska vdova, prosi dovolitve pokojnine, oziroma miloščine (fin. ods.); Anton Gvaic, učenec akademije obrazilnih umetnostij v Beču, prosi podpore za nadaljevanje svojih študij (fin. ods.); Marija Jovana Oblak, učiteljica gluho-nemih, načelnica ubožnih šolskih sester „de Notre Dame“ v Šmihelu pri Novem mestu, prosi za šolsko leto 1888/1889 podpore za poduk gluho-nemih (fin. ods.); Marija Regina Thiel, šolska sestra „de Notre Dame“ v Šmihelu pri Novem mestu, prosi za leto 1888/89 podpore za poduk ročnih del (fin. ods.); Rudolf Endlicher, c. kr. okrajni tajnik v Ljubljani, varuh ml. Marije in Ane Lovšinove, sirot umrlega deželnega knjigovodstvenega ingrosiste Janeza Lov-

šina, prosi, da se njegovima varovankama tudi znaprej dovoli dosedanja miloščina (fin. ods.); prošnja občine Čepļje za podporo k zgradbi nove šole (fin. ods.); prošnja vodstva družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani za podporo (fin. ods.); prošnja podobčin Čemšenik in Brezje za podporo k popravi nekdanje okrajne ceste mej Trojanami in Čemšenikom (fin. ods.); prošnja okrajno-cestnega odbora črnomaljskega za odpis dolga 3500 gld. (fin. ods.); prošnja podpornega društva za vredne in ubožne slušatelje na c. kr. rudniški akademiji v Ljubnem za podporo pro 1890 (fin. ods.); prošnja Franca Koneilije in Ivana Kutnarja, pooblaščenec učiteljstva novomeškega okraja, za zboljšanje učiteljskih plač (fin. ods.); prošnja učiteljstva krškega šolskega okraja za povišanje učiteljskih plač (fin. ods.); prošnja stalnega odbora okrajne učiteljske konferencije v Črnomlji za izboljšanje in vravnanje učiteljskih plač na Kranjskem (fin. ods.); prošnja učiteljstva litij-skega šolskega okraja za zboljšanje plač itd. (fin. ods.); prošnja učiteljev postojinskega okraja za povišanje učiteljskih plač (fin. ods.); prošnja občine Hrenovice za samostojni skladani okraj (uprav. ods.).

Samostalni predlog poslanca Kluna in tovarišev z načrtom zakona, s katerim se prenamejajo §§ 5., 6. in 7. deželnega zakona z dne 20. julija 1863. leta, dež. zak. št. 12, o plačevanju troškov za postavljanje in vzdržavanje katoliških, cerkvenih in prebendnih poslopij, potem za preskrbovanje cerkvenih potrebščin.

Slavni deželni zbor naj sklene:

„1. Priloženi načrt zakona se potrdi; 2. dežel-nemu odboru se naroča, da temu zakonu izprosi Najvišje potrjenje.“

Dalje naznaní predsednik vladno predlogo z načrtom zakona o vzgojevalnicah in učilnicah za gluho-neme in slepe otroke. Predloga se izroči uprav-nemu in gospodarskemu odseku. Vladna predloga z načrtom zakona, s katerim se izdajajo na podstavi zakona z dne 17. junija 1888. leta, drž. zak. št. 99.,

določila o plačilu za verski pouk po javnih ljudskih šolah, se izroči finančnemu odseku.

O poročilu deželnega odbora (poročevalec poslanec Murnik) o novih splošnih volitvah za deželni zbor vojvodine Kranjske, razpisanih na podlagi Najvišjega patenta z dne 19. aprila 1889 ni bilo splošne razprave. Vse volitve poslancev za kmetske občine so bile brez ugovora potrjene.

Pri poročilu o volitvah poslancev mest in trgov oglašil se je poslanec Klun o volitvi v stolnem mestu ljubljanskem.

Poslanec Klun omenja, da so mu pri prečit-tanju deželno-odborovega poročila prišli nekateri pomisleki, gledé katerih želi natančnejših pojasnil, predno bi mogel z mirno vestjo glasovati za ali zoper to volitev. Ob kratkem omenja te pomisleke, ki so utemeljeni v naslednjih paragrafih deželnega volilnega reda.

§ 19. veleva: „Dan volitve se mora tako nastaviti, da se poprej lahko dodelajo vse potrebne priprave.“

To ne velja samo za prvotne, ampak tudi za ožje volitve. Zdi se mi torej, da ni bilo prav, ožje volitev takoj na drugi dan nastaviti, ker dotlej ni bilo mogoče dovršiti vseh priprav, ki jih zahteva zakon.

§ 21. določuje: „Posamezne volitve se za mesta in trge ter za kmetske občine razpišejo z oznanili, nabitimi po tistih občinah, katere so v enem volilem okraju.“

Rad bi vedel, ali se je to gledé ožje volitve godilo ali ne, jaz vsaj nisem na voglih ljubljanskega mesta našel takih oznanil.

§ 28. pravi: „Volilem je izkaznice izročiti v njih stanovanje. Tudi je v tistih slučajih, kadar bi se iz katerega koli vzroka izkaznice ne bile volilem vročile vsaj 24 ur pred volilnim dnem, pozvati volilce, kakor je v tistem kraji navada, naj sami osobno pridejo po-nje.“

Z izkaznicami vred se morajo tudi glasovnice volilem pošiljati na dom. To se pa pri ožji volitvi

LISTEK.

Pro aris et focis.

Gospod vrednik! Vi, ki imate toliko opraviti z berilom in pisanjem časnikov, gotovo jih ne prebirate tako natanko, kakor mi na deželi, katerim se vsak dan zeva po izmikih, kakor pivki po dežju ob suhem vremenu. Posebno redko je dobiti pri nas liberalne slovenske liste; morda to obžalujejo naši nasprotniki. Zadnjič, ne vém kako, dobil sem v roke neko pošiljatev, ki je bila zavita v 224. številko v Ljubljani izhajajočega lista „Slovenski Narod“. — Slišim o tem listu že veliko let prav čudne reči, vendar ta številka me je prepričala, da ga po krivici tako grozovito napadajo. Spoznal sem najprej, kako je ta list pobožen. Ni še dolgo, kakor mi je pripovedoval moj znanec, da si je g. Stritar očitno prepovedal, govoriti ali pisati komu, da tudi on „moli“; zapisal je, da on rajši molči. Jaz Stritarju v tem popolno pritrdim, ker nikdar ne vprašajo: kdo je molčal, temveč: kdo je rekel.

Toda list, o katerem govorim, je popolnoma drugačen; on zná posebno lepo moliti. In ker

upamo, da ne bo posnemal g. Stritarja in preklical svoje molitve, zato jo tukaj navedemo. Govoreč o ljubljanski mestni hranilnici, kateri tudi mi želimo z gospodom ljubljanskim županom pomoči božje, molí list tako-le: „Usoda bodi ti mila, življenje dolgo in koristno! Blagi genij vodi te srečno in varno; narod naš podpiraj te verno in solnce bujnega razvitka ogrevaj tvoje mlado življenje!“ — Kaj ne, krasna molitev, vredna res katoliškega lista; pozná se pisatelju, da ni zastoj prebiral najbolj modernih molitvenih knjig.

Toda list ne ostane samo pri molitvi, v kateri se posebno razodeva vera in upanje; on vé, da je vera brez del mrtva, zato goji v svojem krščanskem srcu živo dejanjsko ljubezen, zánjo se je prav posebno ogrel po svojem poročevalcu iz Serajeva; v ljubezni kipi do „častitljivega“ Turčina, „ki je pri penečem se šampanjci primerjal menjajočo se sedanjost z nauki koranovimi in z razkošnostjo Mohamedanovega raja“, vrača mu ljubezen, pomuč gotovo, koliko ljubav je skazoval Turčin trpeči slovanski raji sto- in stoletja, sekajoč borečim se proti polumeseču za „krst častni in svobodo zlato“ glave, rekoč: „Ne boj se, brate!“

Posebno ljubezen razodeva „Narod“ pri vsaki priliki do samostanskih šol; pri drugih očitnih šolah

ima vedno dovolj grajati, le pri nunki notranji šoli mu je vse prav; le to mu ni prav, da se že v prvem razredu učijo — slovenščine.

Tudi gledé g. dr. Mahniča se je ves premenil kajti v svojem in v imenu onih, ki so rovali in še rujejo zoper njega, kliče: „Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo.“

Znak katolika je tudi spoštovanje do duhovščine. In kako naš list hvali v isti številki češke duhov-nike! „Kakor je videti iz pisave „Čechove“, — piše, — znajo češki duhovniki bolje ceniti izobraženost, nego duhovščina marsikje drugod.“

Očitati ste tudi večkrat temu listu, da se nagiba na rusko-razkolno stran in da ni posebno vnet za papeža v Rimu. Koliko krivico ste mu delali! Le poslušajte, kako vnet je za edino zveličalno katoliško cerkev, s kakim ognjem on zavrača lahko-miselne Podražane, ki hočejo prestopiti v razkolno cerkev; on piše: „Gledé Podrage odgovarjamo le toliko, da je vse tako, kakor se nam je brzojavno poročalo. Vsa občina hoče prestopiti v „pravoslavje“. Dotična deputacija odpeljala se je včeraj in je danes v Karlovcu.“ Kdaj ste še čuli, da bi bil kak katolišk „zelator“ z večjo zgovornostjo zaslepljenemu ljudstvu odpiral oči in kot katolik spolnoval svojo dolžnost? Očitanja torej, da je list razkolu nagnjen, naj v pri-

ni godilo. Ljudje so marveč glasovnice dobivali pred mestno dvorano na mostovžu pri nekem mestnem uradniku, ki jih pa ni dajal samo volilec, ampak tudi nevolilec, kateri so jih želeli.

§ 35. ukazuje: „Za izvršitev volitve poslancev . . . mest in trgov je volilec z izkaznicami vred izdajati glasovnice, katere morajo . . . imeti . . . uradni pečat neposredno višjih političnih ali izkaznice izdajajočih občinskih oblastev z opazko, da se bode vsaka druga ne uradno izdana glasovnica štela za neveljavno.

Namestu izgubljenih ali nerabno pokvarjenih glasovnic mora na zahtevanje volilcev izdati druge glasovnice oblastvo, kateremu pristoja njih prvo izdavanje, ali pa na dan volitve volilni komisar.

Volilni komisar daje tudi za ožjo volitev potrebne glasovnice.

Volilni komisar pa teh glasovnic ne sme izdajati samovoljno, ampak je vezan na določbe prej omenjenega § 28.“

§ 41. določuje: „Kjer se voli z glasovnicami, smejo se rabiti samo uradno prejete glasovnice, sicer volilni glas ni veljaven. Vsak volilec mora, oddajaje glasovnico, pokazati svojo izkaznico.“

To je tako potrebno, da po določbi § 37 brez izkaznice nihče ne sme v volilno sobo, še manj pa voliti. In vendar so tudi taki volili pri ožji volitvi. Poročilo sicer pravi, da se je pri vsakem volilcu, ki ni imel izkaznice, konstatovala njegova identiteta. Ali vprašanje je, ima li volilna komisija tako pravico ali ne? Konstatovanje identitete je po zakonu dovoljeno samo v tem slučaju, ako nastane dvom, je li oseba, ki pride z izkaznico volit, res ena in ista ž njo, ki je kot volilec zapisana na izkaznici.

§ 42. omenja: „Glasovnik rabi za prigled, da so se oddane glasovnice v volilski imenik prav vpisale.“

Rad bi torej vedel, kako je moglo priti, da je v glasovniku vpisanih samo 672 glasujočih volilcev, glasovnic pa je bilo 674.

To so torej formalni pomisleki, ki so me pripravili staviti predlog:

„1. Volitev poslanca Petra Grassellija se potrdi.
2. Volitev poslanca Ivana Hribarja pa se izroča posebnemu poverjalnemu odseku 7 udov, ki naj jo pretresa in deželnemu zboru o njej poroča.“

Poslanec dr. Tavčar sklicevaje se na poročilo deželnega odbora misli, da za svojo osebo nima pomisleka proti izvolitvi in prosi poročevalca, naj pojasni mogoče pomisleke. Poročevalec Murnik prečita v pojasnilo dotične odstavke volilnih aktov in opomni, da kot poročevalec nima pomisleka proti izvolitvi poslanca Hribarja. Deželni glavar dá na glasovanje o prvem delu nasveta poslanca Kluna, kar se soglasno potrdi. Gledé družega dela, naj se izvoli poseben odsek za poročanje o volitvi poslanca Hribarja, je deželni zbor z vsemi proti jednemu glasu sklenil, naj se izvoli verifikacijski odsek sedmerih udov.

V poverjalni odsek so bili izvoljeni: Kavčič, Kersnik (načelnik), Klun, dr. Tavčar, Višnikar, dr. Schaffler, baron Taufferer. (Konec slódi.)

Ruski car v Berlinu.

Minoli petek je došel v Berlin ruski car s svojim sinom, velikim knezom Jurijem. Na kolo-dvoru so ga sprejeli cesar Viljem, princ, knez Bismarck in drugi dostojanstveniki.

Tem povodom piše „Reichsanzeiger“: „Ruski car je prišel, da vrne lauski obisk nemškega cesarja. Sprejeli so ga v prestolnici nemške države z onim spoštovanjem, kakor se spodobi vladarju velike, dolgo let s Prusijo in Nemčijo v miru živeče mogočne države, ki se strinja s prijateljskimi razmerami, katere sta vladarja prevzela od svojih očetov. Z nemškim cesarjem združuje se narod v želji, naj bi bil visoki obisk obema narodoma v blagor in blagoslov.“

Kakor „Presse“ poroča, klicalo je občinstvo, ko sta se vladarja pripeljala pred hôtel ruskega poslanstva: „Živel cesar Viljem!“ Imenovani list dostavi, da je prebivalstvo sprejelo carja sicer spoštljivo, pa hladno.

Carjū na čast je nemški cesar priredil slavnosten obed; povabljenih je bilo do 140 oseb. Pri obedu je nemški cesar napil: „Na zdravje mojega prijatelja in gosta, Nj. veličanstva cesarja ruskega, in dolgo prijateljstvo, ki je že nad sto let med našima hišama in katero hočem kot dedščino gojiti.“ Car se je nato zahvalil v francoskem jeziku za prijateljska čustva ter napil cesarju, cesarici in knezu Bismarcku.

Berolinski listi so dne 11. t. m. le s kratkimi besedami omenjali carjevega prihoda. Tako je „National-Zeitung“ pisala: „Državna prestolnica bode carja sprejela s spoštovanjem, ki se spodobi vladarju z nami v miru živeče velike države in cesarjevemu gostu.“ Le „Vossische Ztg.“ je objavila daljši članek o carjevem obisku in položaji Evrope ter pravi, da Rusija vsled tega niti jednega polka ne bode umaknila od meje. List še dostavi: Dvor in nemška prestolnica sprejmeta carja spoštljivo, ker je gotovo prijatelj miru. Toda evropska kriza bode končana, ako Rusija ne bode nevoščljivo zrla na Nemčijo. Kdaj bodo evropski narodi rešeni militarizma, strahu vojske in neznosnih vojaških bremen?

Dunajski listi poročajo, da je bil sprejem prav hladen in da to potovanje carjevo nima posebnega političnega pomena. Mi sicer ne vemo, iz katerih virov zajemajo dunajski listi, vendar mislimo, da so njihova poročila pristranska in tesnosrčna. Gotovo je, da v Berlinu temu obisku pripisujejo veliko važnost in da bodo vse poskusili, da bi si naklonili rusko prijateljstvo. Že navzočnost Bismarckova priča o politični pomenljivosti. Posebno jasno pa to izraža cesarjeva napitnica. Ta je politična izjava, naperjena na pereče vprašanje razmere med Nemčijo in Rusijo. V Berlinu še vedno upajo, da bodo poravnali napetost med Nemčijo in Rusijo ter ponovili stoletno prijateljstvo.

Car je odgovoril v posebni obliki, v francoskem jeziku, brez politične vsebine, kar kaže, da car ni prišel v Berlin s skritimi nameni. Iz vsega smemo sklepati, da bode v Berlinu in Peterburgu ostalo, kakor je bilo zadnji čas.

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. oktobra.

Notranje dežele.

Pred nekaterimi dnevi se je po širnem svetu v veliko radost liberalnih listov raztrosila vest, da je virovitiški upravni odbor predlagal, naj se logarska uprava vladike *Strossmayerja* sekvestruje, ker je „opustošil hrastove gozde in tako protizakonito obogatel za več milijonov“. „Obzor“ pravi, da so se člani odbora le po dolgem upiranju udali zahtevi gledé sekvestracije in da je prebivalstvo v Oseku jako vznemirjeno. V mestni seji bodo zaradi tega izrekli vladiki zaupnico, poleg tega mu bo pa šlo mnogobrojno odposlanstvo meščanstva zatrdit svojo neomejeno udanost. Nesramni protozidarski listi kar veselja vriskajo, da se jim je zopet ponudila „ugodna“ prilika, pri kateri morejo pokazati svojo togoto zoper katoliško cerkev in njene kneze. „Tagespost“ poroča o tem dogodku pod fino olikanim naslovom: „Škof, ki gleda na svoj žep.“ Temu odgovarja „Grazer Volksblatt“: „Morda se je kak naš čitatelj ustrašil te vesti. Le pomiri naj se. Dežela (Ogerska), v kateri vladajo azijske upravne razmere in celó v njenih višjih vladnih krogih zapirajo tatove, ne vzbujajo posebnega zapanja, kadar postopa zoper „renitentnega“ in črtenega škofa. Poleg tega je bil pa ta top zoper *Strossmayerja* že najmanj deset let nabasan; vladika je dal sekati (popolnoma postavno, kakor je to že enkrat dokazal) za zgradbo stolice v Djakovu. Če so se takrat vršile nepostavnosti, zakaj se je še-le sedaj sprožil ta top? Oggerska vlada se s tem le smeši, če še le sedaj postopa zoper ono, o čemur je vedel časnikarski svet že celih deset let. Zaradi tega je pa tudi gotovo, da bo ta korak oggerske vlade osramotil le *Strossmayerjeve* sovražnike. „Pester Lloyd“ piše celó o „bogatenju samega sebe“. Ta surovi izraz je vreden protozidarskega lista. Kdo bi verjel tem ljudem, da ne vedó, koliko je porabil *Strossmayer* za svojo osebo, koliko pa za cerkvene namene in ljubljeni svoj narod?“

Dné 20. oktobra se bodo na Dunaji vršila **skupna ministerska posvetovanja**; v ta namen bodo tjekaj prišli tudi oggerski ministerski predsednik Tisza in ministra Szapary in Silagyi.

Kakor piše „N. F. Pr.“, izdeluje **finančno ministerstvo** jako nujno preosnovno neposrednih davkov. S tem list méni osobno dohodnino.

Vnanje države.

Papežu Leonu XIII. je knez Odessalchi v Rimu podaril posestvo „St. Gallo“. Knez je liberal, vendar je pa javno pokazal, kako spoštuje glavarja katoliške cerkve, ki je jako modro kot izvoljeni razsodnik rešil neki prepir te knežje hiše.

Predvčeraj je imela **srbska** skupščina prvo sejo. Za starostnega prvomestnika je bil izbran L. Petrović. Za načelnika verifikacijskemu odseku je bil izvoljen Ranko Tajsić. — Sestanek kraljičin z mladim kraljem v soboto popoldne je trajal celo uro. Pred hišo se je zbralo mnogo ljudstva, ki je navdušeno pozdravljalo odhajajočega kralja. Slednjemu se je videlo na obrazu veselje, da je mogel po tako dolgem času pozdraviti svojo ljubljeno mater. Pokazalo se je tukaj, da so bile vse vesti o Aleksandrovem soglasji s kraljem Milanom izmišljene. Vzlic temu sestanku pa se trdi, da bo skupščina vendar ob enem s § 72. ustave vredila tudi kraljičino vprašanje.

Trditvi, da je potovanje **bolgarskega** princa Ferdinanda v zvezi z njegovo poroko z orleandsko princesinjo, ugovarja „National-Zeitung“, rekoč, tak

hodnje izostanejo, ker sedaj je „Narod“ opral vse svoje prejšnje grehe v tem oziru.

Posebno razodeva list svoje preobrnjenje s tem, ker kaže, kako hudo mu je pri srcu pomanjkanje duhovščine po raznih krajih; očitalo se mu je celó, da dijake odvrča od semenišča. Tega jaz nikakor ne verjamem, zakaj on ni zadovoljen samo s tem, da bi mladeniči hodili v semenišče, ampak on v svojem sestavku: „Gospica-bogoslovec“, dela na to, da bi se tudi dekleta posvečevale bogoslovnim vedam; in v tem poslu je tako goreč, da kar ravnateljem prepušča sprejem v semenišče brez škofovega dovoljenja. Kaj pa hočete še več od katoliškega lista?

Ker pa ste vera in pravost v tako tesni zvezi, da ju skoro ni lahko ločiti, zato „Narod“ ni zadovoljen samo s pikantnim, zato poseza v navadno vsakdanje življenje ter opeva n. pr. „zvesto ljubezen“, rekoč: „Nedavno preselil se je 15. pešpolk iz Plzna v „zlato Prago“. Vsled tega odpovedalo je stoinpetdeset mladih devojk v Plznu svoje službe ter potovalo za svojimi ljubimci v češko stolno mesto iskat novih služeb.“

Sploh ne bodite nestrpni, učite se od „Naroda“ krščanske ljubezni in pustite prepire z „Narodom“, saj izvrstno deluje; ako je namreč v eni sami šte-

vilki prinesel toliko spodbudnega, vero in pravost slovenskega ljudstva utrjujočega berila, koliko se ga nabere v njegovih predalih celo leto! O—v.

Pisma iz Italije.

XIV.

Kakor je znano iz zgodovine, zidano je mesto Rim na sedmerih gričih. Ti griči niso visoki; in človek, ki se vozi ali hodi po Rimu, pač zapazi, da so nekatere ceste ali ulice navkreber ali navzdol, vendar gričev ne opazi. Le iz kake višine je možno razločevati neenakost zemlje. Okolica Rima je jako pusta in nezdrava. Sam prah, in na jugo-zahodu močvirje. Dalje proti hribovju pa je zopet lepo in prijetno. Zatorej po leti, kdor le more, pokaže Rimu hrbet in se podá na deželo. Poprašujem po naših rojakih, ki se tu izobražujejo; zastoj. Vsak ustav ima zunaj v kampaniji letovišče, kamor se preseli v počitnicah učenik in učenec. Tudi papeži so imeli svoja letovišča. Lahko si torej mislite, kako je neznosno za sv. Očeta, v najhujši vročini ostati v nezdravem Rimu. Kaj bi bilo, ko bi mesto ne imelo zdrave vode? Vode pa v Rimu ne manjka. Vodovodi so menda še iz rimskih časov. Velikanski so po Rimu vodnjaki, na pr. „Fonte Trevi“, kjer je

vode za cel potok. Sevêda je voda bolj mlačna, ni tako bistra, kot na Gorenjskem, vendar hvala Bogú, da je.

V mestu samem razločujem tri dôbe: starorimsko, cerkveno in moderno-laško. Stari Rim, ali bolje njegovi ostanki se nahajajo na „Forum romanum“, „Forum Trajanum“ in še na drugih mestih. Posebno lepi spomini so vrata obzidja in ostanki palače cesarjev. Ta palača je morala biti velikanska. Dobro ohranjeni so še slavoloki: Konstantinov in oni Septimija Severa.

Najbolj zanima obiskovalce Rima dôba cerkvena. Od katakomb do najnovejše cerkve je vsak predmet vreden naše pozornosti. Tukaj se spozná, kaj so papeži storili za znanstvo in umetnost. Tukaj je dokaz, da cerkev ni mati temè, marveč luči; da je ona pospeševalka véde in umetelnosti. Kako se človeku pač smešno zdi otročje čenčanje naših liberalcev, ki cerkvi delajo taka očitanja. Semkaj pridite, pa z vernim srcem in treznimi očmi pogledjte, kaj cerkev je v dnevih svoje prostosti storila v povzdigo umetnosti, omike in véde. „Inter arma autem musae silent.“ Ako cerkev vkuješ v spone, ne more razviti svoje vsestranske delavnosti. In take verige so: ne le oborožena sila, velikoveč tako zvani liberalizem, naprednjaštvo, največ pa liberalni

zakon bi carjeve jeze ne potolažil, poleg tega bi pa sploh malo propagande delal za princa. — „Ag. Balc.“ poroča iz Sofije: Knez Dolgorukov, ki je v torek došel z nekaterimi prijatelji, hotel je, da bi se v tukajšnji stolici darovala maša-zadušnica za carja Aleksandra II. Vlada je to prepovedala. Knez Dolgoruki je drugi dan odpotoval v Belgrad.

Ruski listi so pričeli pripisovati carjevemu obisku na nemškem dvoru vzlic prejšnji čemernosti vsaj nekoliko politične važnosti. „Novoje Vremja“ pravi: „Politični pomen tega sestanka se bo pojasnil pozneje; danes vidi Evropa edino le dogodek izpolnjene mejnarodne uljudnosti.“ „Grazhdanin“ naglašja, da se je car z Bismarckom dolgo časa razgovarjal, kar se sme smatrati za znak, da se bo pričela „doba ugodnejših rusko-nemških odnošajev.“ „Journal de St. Pé.“ vé celó o „toplem sprejemu“ poročati, kar se je smelo pa tudi pričakovati. Razmere mej obema dvoroma so pristréne (?) ter se je to vedno kazalo že več nego skozi celo stoletje. V monarhičnih državah je to velikega pomena, ker mnogo pripomore k utrditvi miru. Tudi nemški uradni krogi so enakega mnenja, kar dokazuje, da je „Reichsanzeiger“ v posebni izdaji objavil napitnico cesarja Viljema. Temu nasproti pa angleški listi poudarjajo, da je obisk le formalnega značaja. Z ozirom na politični položaj menda carju ni bilo v Berlinu posebno prijetno pri sreci. Gotovo je toliko, da je narod sprejel visokega gosta jako hladnokrvno, da ga je le „Reichsanzeiger“ v uvodnem članku pozdravil in da so vsi drugi listi molčali kot črni grob.

„Monde“ objavlja članek o zadnjih **francoskih** volitvah, v katerem pravi: „Na prvi videz bi se moglo soditi, da se je Francija v resnici z veliko večino izrekla za republiko, kajti število republikanskih poslancev presega ono opozicijonalcev skoro za dvesto. In vendar temu ni takó. V mnogih volilnih okrajih je vladni kandidat le z nekaterimi glasovi pridobil absolutno večino, mnogokrat tudi le „s pomočjo“ komisije, ki je štela oddane glasove. Poleg tega se ne sme prezreti nesramni pritisk agentov, katere je minister Constans poslal po celi državi. Reči se sme, da so se glasovi cepili na dve polovici, katerih ena se je izrekla za, druga proti sedanji državni obliki. To je neovržljiva resnica: ena polovica Francije se je naveličala dosedanje nasilne in zapravljeve politike, druga pa — nič manj. Nalog nove zbornice je tedaj jasen. Narod zahteva od nje, da prisili vlado na novo pot, katera vodi do upravne prakse spravljivosti in pravičnosti. Zbornica bo morala temeljito prerešetati gnjusne postave, ki ne žalijo samo vere, marveč tudi prostost in korektnost domovine.“

Izvirni dopisi.

Iz Mošenj, 13. oktobra. (Slovesno posvečevanje temeljnega kamna za novo cerkev na Brezjah dné 9. oktobra leta 1889.) So slovesnosti, katere zadevajo le posamezne družine, so slovesnosti dalje, pri katerih se radosté posamezne podružnice ali tudi cele fare, cerkvena slovesnost pa, ki se je izvrševala dné 9. oktobra pri „Mariji Pomagaj“ na Brezjah, ta slovesnost zadeva ne le omenjeno podružnico, ni bila samo veselje vsej mošenjski fari, marveč bila je škofijska, bila je — lahko to zapišem — slovesnost vseh pravovernih katoličanov domače, pa tudi sosednih dežel.

In kakor je bil svoje dni pobožni pevec v zadregi, kako bi Mariji, Materi premili, razlil „vsa sréna čutila“, češ:

katolicizem. Skriti sovražnik več škoduje, kakor očitni. Zatorej delaj vsak odkrito in pošteno za prost razvitek matere cerkve. Ona ne zametuje napredka, olike, velikoveč vse oblažuje.

Kamor stopiš v Rimu, povsodi zadeneš z ного na spomenike darežljivosti papežev. Vzemimo samo vatikanske muzeje; o koliko so papeži, zlasti Sikst IV., Pij VI., VII. in sedanji Leon XIII. storili, koliko darovali. In vatikanski muzej je vsakemu zastoj odprt, vlada si pusti vhod plačati, le par dni v tednu je vstop brezplačen. — Posebne pozornosti, da, občudovanja vredne pa so cerkve. Natančen popis cerkvá je nemogoč, to se dobi v potovalnih knjigah. Kar bom pisal, storil bom bolj s krščanskega, nego umetelnega stališča.

Spomina vredna je pa tudi nova dōba v Rimu. Odkar so namreč Pijemontezí pridrli v Rim, prizadevali so si na vso moč, da bi Rimu dali lepše lice. Odkritosrčno moram povedati, da zlasti v starem mestu je sémtertje prav ozko in nesnažno, kakor sploh v vsakem mestu, ki je obzidano. Kakor hitro pade obzidje, razvije se mesto. To smo videli na Dunaju, v Celovcu in drugod. Da bi torej Rim mogel tekmovali z drugimi stolicami, ustanovilo se je društvo, ki podira cele ulice in zida nove. Zidauje gré sistematično. Tam, kjer so prej stala

„Revež! ne vé, kakó bi začel“, tako tudi jaz premišlujem, kakó bi dostojno ter v božjo in Marijino čast popisal vso slovesnost.

Ali naj mar začnem praviti, kje je ta kraj: „Na Brezjah“? Gotovo bi se zameril večini katoliških Slovencev, ko bi jim ne zaupal toliko, da bo malo čitateljev tega-le popisa, ki bi ne bili že sami jeden ali tudi več potov na Brezjah. Ljubi bralec! Če si bil zadnja dva meseca kedaj na Brezjah, povem Ti, da bi slovesni dan, ko so prevzvišeni in premilostni knez in škof posvečevali temeljni kamen, ne bil videl kar golih kolov in drogov ter oporenj za odre, tudi ne razkopane zemlje okoli cerkvice. Opazovati si mogel, če si bil tisti dan mej nebrojno množico, po visokih opornjah vihrajoče zastave, pričete odre vse ovite z zelenimi vencí, na razhojenih in razvoženih tleh nove cerkve pa vse z novimi deskami zakrito. Pridne dekliske roke so napetle nad tisoč metrov vencev. Mlajev je nepregledna vrsta in zastav vseh vkupaj nad 500. Vmes je tudi veliko grbov cesarskih in deželnih. In v novem presbiteriju si videl dva šotora. Pred prvim, belim, je stal lesen križ, ki se mora prejšnji dan postaviti v zastavno znamenje, da bo vzel ta prostor v posest Gospod vojnih trum. Pred šotorom samim je bil pripravljen temeljni, vkladni ali vogelni kamen. Drugi šotor na desni strani pa je bil nad prestolom škofovim in pokrit s trobojničnim blagom. Pred glavnim vhodom pa je naznanjal napis: „Hic factus est in caput anguli.“ (Mat. 21, 42.) To je slovenski: „On je postal glava vogla.“

Če Ti je ljubo, dragi čitatelj, podam Ti roko in popeljem Te v duhu po vseh zanimivostih prelepe slovesnosti.

Torej podajva se kar na železniško postajo: Podnart.

Semkaj so proti osmi uri prišli pričakovat in pozdravit prevzvišenega in premilostnega kneza in škofa visokorodni gospod c. kr. okrajni glavar L. marquis Gozani, visokorodni gosp. vladni koncipist E. baron Winkler, velečastiti gospod zlatomašnik J. Habe, župnik oviski, veleč. g. I. Teran, župnik ljubenski, veleč. g. I. Čarman, upokojeni vojaški duhovnik, in g. V. Bernik, kapelan v Mošnjah.

Po kratkem pozdravu prevzvišenega in premilostnega gosp. kneza in škofa, milostnega gospoda stolnega prošta dr. L. Klobutarja, prečastnega gospoda kanonika Urbasa in preč. gosp. P. Evstahija, gvardijana frančiškanskega in bivšega provincijala, odpeljali so se vsi proti Brezjam. Veliko duhovnikov in pobožnih vernikov je izstopilo na postajici Otoče.

Na Dobrem Polji, fare mošenjske, so se premilostni peljali pod prvim pozdravnim slavolokom z napisom: Bodite pozdravljeni, naš Višji Pastir! Pri znamenji sv. Vida in Vseh svetnikov iz brežke cerkve je kazal napis na prvi, proti veliki cesti obrnjeni strani: „Pot k Mariji — Pot v nebesa“, na drugi pa izredno odlikovanje brežke cerkve:

Kjer čuda se godé,
Škof kamen posveté.

Da se je na več krajih streljalo, da so zvonili Podbrezjem, v Ljubnem, v Otočah, Mošnjah in na

grda poslopja, sli bile jame, postavljene so zdaj velike in visoke hiše lepo v vrsti. Na obalih Tibere so podrli cele vrste hiš in bodo napravili lep „quai“. Proti kolodvoru je popolnoma novo mesto. Tam, kjer so bile poprej še njive, je zdaj najmoderniši del mesta. In ker so se ulice in ceste razširile, mogoče je tramvajem voziti in tako pospešiti promet. Vendar ima ta stvar vsaj dve senčnati strani. Prvič se pri tej priliki podere marsikateri zgodovinski spominek, kateri naj bi se vže iz pije-tete ohranil. Drugič se pa s tem nervoznim zidanjem pripravlja grozen polom. Iz vseh krajev Italije namreč so se privabili delavci, da bi se delo brzo dovršilo. Hiše so postavljene, a so dostikrat prazne; ne nesó obresti. Zato čujemo, da ta ali ona banka je šla v nič. Potem pa se je bati, da se ponavljajo po zimi zopet neredi, ki so se godili lansko zimo. Delavci so tu, a po zimi, ko ne bo dela, bodo oni hoteli pa le jesti, bodo zopet vdrli v prodajalnice in bodo posegli še dalje. V resnici se tu v Rimu tega zeló bojé. Te razmere torej nikakor niso zdrave. Vendar prepustimo to Bogú, ki vedno skrbi, da drevesa ne zrasedo do nebá.

V Rimu, dné 6. oktobra.

P. H.

Brezjah, to se pri tacih prilikah razume samo ob sebi.

Na Brezjah je stala ob cest šolska mladina pod nadzorstvom vrlega učitelja, pevovodje in organista gosp. Ign. Rozman-a, pred cerkvijo pa p. n. gg. duhovniki, srenjski zastop, pa glava pri glavi vernega ljudstva. (Konec sledí.)

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

V Ljubljani, dné 14. okt. 1889.

I. Župan naznanja: Dne 4. oktobra t. l. je Nj. velečanstvo presvetli cesar praznoval svoj god. Tem povodom sem se g. deželnemu predsedniku poklonil, proseč ga, naj na najvišem mestu blagovoli sporočiti najudanejšje čestitanje ljubljanskega občinskega sveta. Prosim, da slavni odbor vzame to na znanje. (Svetovalci vstanejo s sedežev: Živio! Na zdravje!)

Podžupan prevzame prvosedstvo.

II. Župan poroča o obravnavi zaradi vtelo- ljenja podturnske graščine s pripadninami, ki se je dne 24. in 25. septembra vršila mej ljubljanskimi zastopniki (županom in odbornikoma vit. Bleiweisom in dr. Tavčarjem) na eni strani in šišenski občinskimi svetovalci Zakotnikom, Vizjanom in Jesihom na drugi strani pri tukajšnjem okrajnem glavarstvu. Šišenski pooblaščenici so zahtevali odškodnine 20.000 gl. (oho! oho!); temu nasproti je g. okrajni glavar opomnil, da so Šišenčanje sami v neki občinski seji cenili škodo le na 13.620 gl.; te seje zapisnik se mora tedaj vzeti za podlago nadaljnih razprav. Toda ljubljanski pooblaščenici so se izjavili, da vstrajajo pri svoji prvotni ponudbi 5000 gl., kar je popolnoma primerno dejanjski škodi; da pa pokažejo svojo dobro voljo, zvišajo prostovoljno ta znesek na 6000 gl., čeravno škoda ne znaša toliko. Zapisnik o tej brezvspešni obravnavi, ker so Šišenčanje trdovratno ostali pri 20.000 gl., se je predložil deželnemu predsedstvu, ki je potem z dopisom prašalo mestno občino, oziroma njen zastop, ali brez-pogojno vstraja pri svoji ponudbi 6000 gl. Poročevalec predlaga, naj se mestni zbor izjavi, da je mesto brezpogojno pripravljeno plačati Šiški odškodnino 6000 gl., kakor hitro bo dotična postava dobila Najvišje potrjenje.

Svetovalec Gogola podpira ta predlog, vendar pa prosi natančnejših pojasnil gledé faktične škode, kajti preverjen je, da bo mogla postava prodréti le tedaj, če Šiška vsled nje ne bo imela nobene škode.

Župan ne stoji na stališči predgovornikovem. Ni mu znana zakonita določba, po kateri bi se morala na vsak način povrniti škoda; vendar pa hoče pomiriti prašalca s povprečnimi številkami, v kolikor more to storiti iz lastnih zapiskov, ker mu akt o dotični obravnavi ni na razpolago. Šišenčanje so računili dohodke za licence raznih podjetij na tivol-skem travniku na letnih 121 gl. Vendar je ta dohodek odvisen od mestne občine ljubljanske, ki lahko prepove, da ne smejo podjetniki postavljati na šišenskih tleh svojih kolib. Isto takó računajo Šišenčanje 70 gl. na leto za lov. Tudi ta dohodek jim bo splaval po vodi, ker ga bo Ljubljana že v kratkem časi reklamovala za-se. Če se ta dva zneska kapitalizujeta, ostane dejanjske škode le še 10.000 gold. Pomisliti je pa tudi treba, da bi Šiška morala po postavnih določbah vzdržavati redarja; če prevzame ljubljansko mesto napominani svet, odpade za Šiško ta letni potrošek, kateri so ljubljanski pooblaščenici računali le na letnih 250 gl., kapitalizovano 5000 gl. Preostaja tedaj dejanjske škode le še okroglih 5000 gl. Ponudba 6000 gl., kakor se vidi, presega celó dejanjsko škodo, zaradi česar poročevalec še enkrat podpira svoj zgorajšnji predlog.

Svetovalec Gogola naglašja, da je bil namen njegovemu prašanju le ta, naj se jasno v javni seji dokaže, da stoji mestni zbor na stališči mirnega sosedá. (Dobro!)

Predlog županov potem obvelja euoglasno.

(Konec sledí.)

Dnevne novice.

(Deželnega zbora kranjskega) prihodnja seja bode v petek ob 10. uri.

(„Glasbena Matica“) je imela dné 12. t. m. občni zbor. Zaradi pomanjkanja prostora bodemo jutri objavili nam došlo poročilo.

(Iz Celovca) se nam poroča: Gosp. dr. Jakob Šegula, narodni odvetnik v Celovcu, je tukajšnji in ljubljanski odvetniški kamori naznanil, da se preseli v Novomesto na Kranjskem.

(Kako lepo!) Včerajšnji „Slov. Narod“ piše s svojega znanega stališča gledé verske šole takolez:

Na Tirolskem gospodujejo nemški konservativci po svoji volji, kolikor jih seveda ne ovira vlada. In v tej deželi se tudi kaže, kaki prijatelji šole in učiteljev da so ti gospodje. Te dni sta na Tirolskem bili razpisani učiteljski službi z letno plačo 350 in in 250 gl. 50 kr. in jedna služba učiteljice z letno plačo 300 gl. Tako nizkih učiteljskih plač ni v nobeni drugi deželi v Avstriji. Ker nemški konservativci na Tirolskem tako slabo skrbé za učitelje, ni čuda torej, da učitelji nima jo zaupanja v konservativno stranko, naj konservativni listi še toliko pišejo o naklonjenosti duhovščine učiteljskemu stanu. Učitelji že dobro vedó, kaj delajo, ko se branijo, da bi zopet šola povsod prišla pod izključno oblast duhovščine. Da so šole na Tirolskem slabe, še omenjati ni treba, ker za tako plačo gotovo ne morejo dobiti dobrih učiteljev. Učitelji s tako pičo plačo tudi ne morejo misliti na kako daljše izobraževanje. — Nam ni ničesar pristaviti k enakim zavijanem, kakoršna večkrat najdemo v židovsko-liberalnih listih, a dovolimo si vendar staviti ta vprašanja: 1. So li šole na Tirolskem gg. pri „Slov. Narodu“ zato toli neljube, ker Tirolci jedini še niso vsprejeli sedanje državne šolske postave? 2. Kdo deluje na to, da bi zopet šola povsod prišla pod izključno oblast duhovščine? 3. Spolnuje li „Slov. Narod“, ko ščuje s tem proti konservativni stranki sploh in duhovščini posebej zopet le svojo časnikarsko dolžnost kakoršno je storil po svoji izjavi „o podraški zadevi“?

(V uršulinskem samostanu v Škofji Loki) ste 14. t. m. v navzočnosti ml. knezo-škofa naredili slovesno obljubo: s. Agnes Jalen in s. Karmela Lorenzutti; samostansko obleko pa ste prejeli gospodičini učiteljici: Marija Vilfan (s. Alojzija) in Alojzija Hünner (s. Salezija). — Č. gospa prednica mati Benedicta de Renaldy je precéj močno zbolela.

(Č. gg. karmeličanke na Selu) so danes praznovalé praznik sv. Terezije, prenoviteljke karmeličanskega reda. Ob 8. uri so služili sv. mašo v samostanski kapeli prevzvišeni gosp. knezoškof. Popoldne ob 3. uri je imel nemški govor P. Maks pl. Klinkowstroem. — V nedeljo se bode praznovalo ravno tam „žegnanje“. Slovensko pridigo ob 1/2 4. uri popoldne bo imel, kakor čujemo, č. g. spirituval Janez Flis.

(Na Kranjskem) se je izplačalo za pobite zveri, vidre in stekle pse od 1. avgusta 1888 do konca julija t. l.: Za medvedko 40 gl., za volka 20 gl., za 54 vider po 2 gl. 108 gl., za 18 steklih psov 90 gl.; vkupe 258 gl.

(Dobava kruha in ovsa.) Upravna komisija c. kr. vojaške oskrbovalnice v Ljubljani razglašá, da bode obravnava zaradi dobave kruha in ovsa za postaji Ljubljana in Toplice 25. dan oktobra 1889. Sprejemajo se le pismene ponudbe, katere je vsaj do oktobra in to do 10. ure dopoldne vložiti. Natančni pogoji in obrazci za ponudbe se vsak dan v c. kr. vojaški oskrbovalnici morejo pregledati.

(C. kr. poveljništvo pomorske orožnice [arsenal] v Pulji) razpisalo je na 21. oktobra 1889. l. ob 4. uri popoldne obravnavo o pisemnih ponudbah za dobavo jelovih in mecesnovih dil, olivnega olja, govejega loja, mila in lojenih sveč. Posebni in splošnji pogoji, izkazi o količini materialij in ponudbeni obrazci se dobé tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

(Naznanilo.) Tukajšnja čitalnica je za svojo veliko dvorano kupila jako lep luster za 36 sveč. Ker pa ni primeren razmeram dvorane, prodá ga po ceni.

(Nesreča.) Minolo nedeljo je na kolodvoru v Brücku Fr. Tomazin s Kranjskega skočil z vlaka, ki se ni bil še ustavil, padel pod kolo z levo nogo in bil močno ranjen.

3. C. kr. deželna vlada se nujno prosi:

a) na to delati, da c. kr. visoka vlada prekliče prepoved, izrečeno v ukazu poljedelskega ministerstva z dné 29. julija 1882, št. 109, gledé kupčije z ukoreninjenimi trtami, ali da vsaj izvzame iz te prepovedi kupčijo z ameriški ukoreninjenimi trtami, naj si bodo požlahtnjene ali ne, po okuženih političnih okrajih dolenskih in notrajskih, in

b) naj vse, kar je potrebno ukrene, da se zabrani nezakonito uvažanje, izdelovanje in točenje samodelskih vin po deželi.

Deželni odbor si usoja o izvršitvi teh nalogov poročati naslednje:

K točki 1. in 2.

Pri grmski šoli zasadile so se že leta 1887. tri 2650 m² obsežne parcele polovico s trto riparijo, polovico pa z jorkmadejro, kateri prav dobro rasteta, tako da je bilo letos ob tečajih za vinogradnike in gornike tem brezplačno moči dati več tisoč rezanic. Prihodnjo spomlad se bode morebiti že lahko 100.000 rezanic oddalo, ker se je leta 1889. v trtnici posadilo še 4000 trt solonis. V Smolenji vasi se je leta 1887. prekopal del starega vinograda (3000 m²) in z jorkmadejra obsadil, da se bodo s tega nasada dobivale rezanice teh trtni uši kljubujočih trt.

Za podpore, dovoljene od slavnega deželnega zbora, prosilo je deželni odbor 38 vinogradnikov iz občine slapenske v okrajih vipavskem. Prosili so, da bi se jim za zasaditev novih vinogradov brezplačno dale potrebne ameriške trte in dovolile denarne podpore za troške novih nasadov. Deželni odbor je najprej prosil občinsko predstojništvo na Slapu, naj potrdi, da so prosilci v smislu deželnozbornskega sklepa v resnici neimoviti, ob enem pa tudi c. kr. deželno vlado, naj bi iz kostanjeviške trtnice prosilcem brezplačno prepustila potrebne trte, ker jih po deželni trtarnici ni še pripravili. Ker je slapsko županstvo poročalo, da so vsi prosilci neimoviti, sklenil je deželni odbor dovoliti po 5 gl. podpore tistim vinogradnikom, ki bodo po 100 štirjaških sežnjev zemlje zasadili z ameriški trtami. Vzlic temu pa le-ti posestniki letos, kakor kaže, niso nič sadili.

Pač pa je več posestnikov iz Lož in Podrage dobilo ameriških rezanic iz državne trtnice v Kostanjevici, kakor je sporočila c. kr. deželna vlada z dopisom z dné 25. marca, št. 2448, toda ne brezplačno, ampak po 6 do 10 gl. za 1000 šib.

K točki 3.

Dotično resolucijo slavnega deželnega zbora naznanil je deželni odbor c. kr. deželni vladi prošeč jo, naj jo s priporočilom predloži visokemu c. kr. poljedelskemu ministerstvu.

Telegrami.

Dunaj, 15. okt. Dr. Mihael Napotnik, velečenjeni rojak konjiški, imenovan knezoškofom lavantinskim.

Dunaj, 15. oktobra. „Armeeverordnungsblatt“: Cesar je Najvišjim sklepom z dné 30. sept. 1889 ukrenil, da se pri oboroževanju utrjenih prostorov uvedejo Maximovi topovi.

Budimpešta, 15. oktobra. Zbornica poslancev: Po predloženem proračunu znašajo skupni dohodki 355.259.247, skupni troški 355.663.646, primanjkljaj 404.399 gl.

Budimpešta, 15. oktobra. Cesarjevo pismo čestita povodom duhovniškega jubileja Haynaldu, priznava njegovo plodonosno delovanje z najlaskavejšimi besedami; ostane naj še dolgo kras cerkve in dežele.

Palerem, 15. oktobra. Pri banketu na čast Crispiju se je slednji izjavil, da more cerkev v verskih vajah in pravicah zagotovljena biti popolne prostosti. Treba je pobijati republikanske, mejnarodne in anarhistične stranke.

Crispi zavrača predbacivanje, da je italijanska zunanja politika izživljajoča. Mi in naša zaveznika podpiramo mlade narodnosti v razvoju. Politika Italije in ostalih velesil je mirovna. Crispi se sklicuje na obisk nemškega cesarja v Rimu, pravi, da Italija nima prodirajočih namenov; nikdo nas ne napada, ker smo močni in imamo močna zaveznika. (Odobranje.)

Tujci.

10. oktobra.

Pri *Slonu*: Pfeifer, deželni poslanec, s Krškega. — Gorup z Reke. — Kellner, agent, iz Celovca. — Woschnagg iz Šoštanja

Pri *Malko*: baron Schwegel, Müller, Goldhamer in Grader z Dunaja. — Globočnik in Šavnik iz Kranja. — Šinkoviz iz Idrije.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	topimera po Celziju			
opazovanja						
7. u. zjut.		731.0	9.8	sl. jzap	dež	1.00
2. u. pop.		729.1	13.8	"	oblačno	dež
9. u. zveč.		727.8	9.6	"	"	"

rednja temperatura 11.9° za 1.0° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

15. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 95 kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16% "	84 " 90 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 " 30 "
Papirna renta, davka prosta	99 " 65 "
Akeije avstr.-ogorske banke	921 " — "
Kreditne akeije	306 " — "
London	119 " 35 "
Srebro	— " — "
Francoški napoleond.	9 " 47 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 67 " "
Nemške marke	58 " 37 1/2 "

ZA ZIMO!!!

Preč. duhovščini, p. n. gg. zdravnikom, logarjem, tovarniškim uradnikom, oskrbnikom in vsakateremu

v varstvo zoper prehlajenje

najbolje priporočeno:

1 trikot-flanelen telovnik in 1 take spodnje hlače skupaj . . . . . gl. 2.75
isto za gospe . . . . . " 3.-
otročka spodnja obleka . . . . . " 1 do 1.50.

Naročbe posreduje I. avstrijska trgovska naznanovalnica v Brnu. (30-2)
 (I. oester. Handels- u. Aukuntis- Bureau Brünn.)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 X **Brata Eberl**, X
 X izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov X
 X in napisov. X
 X Pleskarska obrt za stavbe in meblje. X
 X K. J. u. P. L. j. c. s. s. X
 X za Franciškansko cerkevjo v g. J. Vilharja hiši št. 4. X
 X priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse X
 X v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot X
 X znano realno fino delo in najnižje cene. X
 X Posebno priporočilne za prekupes so oljnate barve X
 X v ploščevinastih puščah (Blecbüchsen) v domačem X
 X lanenem oljnatem firnežu najfineje naribane in boljše X
 X nego vse te vrste v prodajalnah. (16) X
 X **Cenike na zahtevanje.** X
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Vrelec „Carinthia“, alkalična kiselica,

nahajajoča se poleg gradú Hagenegg na Koroškem, odlična krepčilna pijača, katera se zlasti radi močne vsebine lithija (Lithion) priporoča kot zdravilo proti boleznim v lédjih in v mehurji, ker jih večinoma prepreči ali celó odstrani itd.

Glavna zaloga je v Železni kapli (Eisenkappel) na Koroškem, od tod se (pošta v Kapli) razpošilja ta kiselica v svet; za Kranjsko in Istro zalaga gosp. Miha Kastner v Ljubljani. (34)

Katoliška Tiskarna
 priporoča raznovrstne
vizitnice
 po nizki ceni.

Narodno gospodarstvo.

Razširjatev trtne uši po Kranjskem.

(Poročilo deželnega odbora.)

V 17. seji dné 22. oktobra 1888 je slavni deželni zbor sklenil:

- Deželni odbor se pooblašča:
  - a) da iz deželni trtnice brezplačno oddaje ameriške rezanice in ukoreninjene trte, kolikor jih je na razpolaganje, malim neimovitim vinogradnikom, in
  - b) da takim malim vinogradnikom, kateri vinograde pravilno zasajajo z ameriški trtami, dovoljuje darila do največ 50 gl.
2. V ta namen se dovoli kredit 500 gl. iz deželno-kulturnega zaklada.